



Asociación para a Defensa Ecolóxica de Galiza

*Travesa dos Basquiños, 9, baixo
15.704 Santiago de Compostela
Tfno e fax: 981-570099
Correo-e: adega@adega.info*

Para: Subdirección xeral de Xestión do Dominio Público Hidráulico

Asunto: Trámite de audiencia no procedemento de autorización do proxecto de modernización dos desaugadoiros e fondo do encoro do Eume (A Capela), concellos das Pontes e Monfero, A Coruña (expediente 13/101/9)

Fins Eirexas Santamaría, con DI XXXXXXXXX-X, secretario executivo de ADEGA (Asociación para a Defensa Ecolóxica de Galiza) CIF G-15044811, con enderezo a efectos de notificación na Travesa dos Basquiños 9, baixo, 15704, Santiago de Compostela,

EXPÓN

Que no trámite de audiencia no procedemento de autorización do proxecto de modernización dos desaugadoiros e fondo do encoro do Eume (A Capela), concellos das Pontes e Monfero, A Coruña (expediente 13/101/9) achegamos as seguintes,

CONSIDERACIÓNS

1. Os sedimentos depositados no vaso do encoro seguen sen estar suficientemente caracterizados

Tal e como manifestamos e dúas ocasións (2011 e 1014) durante este longo procedemento, os sedimentos depositados no muro do encoro seguen sen estar correctamente caracterizados na documentación que foi obxecto de exposición pública.

Ao longo de toda a vida útil da mina de lignito Endesa verteu no Eume augas de escorrentía da explotación mineira (fortemente ácidas e cargadas de metais), augas procedentes da estación depuradora, e moi probabelmente unha serie de reactivos e substancias perigosas hoxe prohibidas que figuran nos los Anexos do RD 60/2011, de 21 de xaneiro, sobre as normas de calidade ambiental no eido da política de augas. Portanto, e previamente a autorizar a súa remoción, debería analizarse nunha mostra suficientemente representativa dos sedimentos depositados no vaso, cando menos a respecto dos seguintes compostos: nitratos,

fluoruros, cloruros, Fe, Mn, Cu, Zn, B, As, Cd, Cr total, Pb, Se, Hg, Ba, CN-, SO₄²⁻, PO₄³⁻, fenóis, hidrocarburos disoltos ou emulsionados, HAP, plaguicidas totais, N total e substancias extraíbles con cloroformo, aliás do pH, osíxeno disolto e DQO.

Á falta destas analíticas podemos presumir que a categorización dos sedimentos depositados no vaso, considerados pola peticionaria como “inertes non perigosos”, non é correcta. Á marxe dos residuos da extracción de minerais non metálicos (código LER 01 01 02, inertes non perigosos), existen cando menos outros dous tipos de residuos non considerados e que deberían catalogarse como “non inertes perigosos”: Os estériles ácidos pola transformación dos sulfuros -mineralizacións con arsenopirita e outros compostos de xofre- (código LER 01 03 04*) e outros estériles con substancias perigosas –nomeadamente As- (LER 01 03 05*).

A presenza destas tipoloxías de residuos vén corroborada pola natureza dos materiais xeolóxicos encaixantes da bacía lignitífera, e que en áreas próximas (bacía do río Chamoselo) como consecuencia de obras de remoción de terras (construción da autovía Ferrol-Vilalba, 2008) producíndose a lixiviación por augas pluviais de noiros e taludes sen cubrir que provocou unha forte acidificación e mobilización de metais (Ver análises do Anexo 1). Estas augas contaminadas chegaron ao Eume através do Chamoselo provocando na desembocadura do Eume a mortandade de numerosos exemplares de salmónidos.

2. Non está garantido que non se produzan fenómenos de remoción e remobilización dos sedimentos depositados no vaso

Seguimos a manifestar dúbidas sobre a correcta cubicación dos sedimentos a extraer (1200 m³ do vaso e 30-40 m³ dos condutos de desaugue do fondo). Ao noso entender, tras décadas de actividade mineira o volume de lamas tóxicas e sedimentos depositados no vaso do encoro tería exceder con moito esta cantidade. Portanto, a administración debería considerar a posibilidade de que logo de “liberados” os desauges do fondo do encoro da masa de sedimentos que os atora, parte dos materiais presentes no vaso e non extraídos poderían remobilizarse polo efecto de arrastre causado polo fluxo de fondo. De tal xeito, cabe a posibilidade de que compoñentes do sedimento como metais pesados e outras substancias como HAPs, sexan mobilizados através Eume.

3. As medidas de seguemento e control deberían ser máis rigorosas e continuadas no tempo antes, durante e despois da entrada en funcionamento dos desaugues

Dado o alto risco de remobilización de contaminantes, particularmente de metais pesados e outros compostos tóxicos e perigosos acumulados no vaso do encoro, a administración debería garantir mediante analíticas en continuo e mostraxes suficientemente representativas ao longo de toda a canle do Eume e na ría de Pontedeume (para os valores e compostos sinalados no punto 2) que en ningunha das fases do proxecto, nen os efluentes nen o río Eume vai superar os valores de referencia recomendados. Deste xeito, e especialmente durante as probas de caudal dos novos desaugadoiros e cando menos durante un ano hidrolóxico completo, os efluentes deberían ser monitorizados em continuo en todos os parámetros anteriormente apuntados, e non só con respecto aos sólidos en suspensión.

Considerando que unha das características toxicolóxicas dos metais pesados é a súa bioacumulación nos tecidos dos organismos vivos, en particular dos filtradores do medio

bentónico, resulta imprescindible monitorizar a concentración destas substancias nos bivalvos explotados nos bancos marisqueiros da ría de Pontedeume antes e despois da entrada en funcionamento das novas válvulas.

Por todo o anteriormente exposto,

Manifestamos o noso rexeitamento á proposta de autorización autorización do proxecto de modernización dos desaugadoiros e fondo do encoro do Eume (A Capela), concellos das Pontes e Monfero, A Coruña (expediente 13/101/9).

En Compostela, a 3 de xullo de 2017,

Asdo.: Fins Eirexas, secretario executivo de ADEGA

AUGAS DE GALIZA

**CONSELLARÍA DE MEDIO AMBIENTE E ORDENACIÓN DO
TERRITORIO**